

Notitie Algemene Reserve gemeente Maashorst

(juni 2023)

Vraagstelling:

Wat is de Algemene Reserve en wat kunnen we er mee?

Hieronder gaan we in op deze vraag waarbij we alle aspecten die in relatie staan met de Algemene Reserve de revue laten passeren.

1. Wat is de Algemene Reserve?

De Algemene Reserve behoort tot het eigen vermogen van de gemeenten en is op voorhand niet bedoeld voor specifieke bestemmingen.

In artikel 43 BBV wordt geregeld dat de raad een Algemene Reserve kan instellen en daarnaast ook bestemmingsreserves waaraan wel een specifiek doel is gekoppeld.

Samen met deze bestemmingsreserves en het jaarrekeningresultaat vormt dit het eigen vermogen van onze gemeenten.

2. Waaruit bestaat onze Algemene Reserve?

De Algemene Reserve is het vrije eigen vermogen van de gemeente waaraan geen specifieke doelen zijn gekoppeld. Deze reserve is terug te vinden op de balans aan de passiva-zijde.

Deze reserve bestaat uit verschillende onderdelen zoals onze bezittingen (activa zoals gebouwen, voertuigen, wegen, voorraden grond etc. minus onze schulden).

In onze laatste balans in de jaarrekening 2022 is het eigen vermogen als volgt opgebouwd:

- Algemene Reserve 58,8 miljoen
- Bestemmingsreserves 39,9 miljoen
- Jaarresultaat 15,5 miljoen

Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt normaliter besloten het jaarresultaat minus eventuele nieuwe bestemmingen toe te voegen aan of te onttrekken uit de Algemene Reserve.

De Algemene Reserve bestaat dus niet uit liquide middelen. Zoals uit onze eindbalans 2022 blijkt hebben we op dat moment maar een beperkt banksaldo. Het inzetten van de Algemene Reserve ter dekking van nieuwe uitgaven betekent dus ook dat we extra leningen moeten afsluiten. De rentelasten daarvan drukken dan op onze exploitatie. De gemeente Maashorst stuurt op drie pijlers; 1, een structureel sluitende begroting, 2, een buffer voor risico's en 3, onze schuldpositie.

Het blijft dus belangrijk goed af te wegen wanneer en voor welk doen de Algemene Reserve wordt ingezet omdat het onze schuldpositie verslechterd.

3. Waarvoor gebruiken we de Algemene Reserve nu?

Primair dient de Algemene Reserve als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

In onze praktijk betekent dit het volgende:

- Jaarrekeningresultaten worden toegevoegd aan of onttrokken uit de Algemene Reserve. Dit gebeurt bij de vaststelling van de jaarrekening. Eventuele bestemmingen van dit resultaat voor specifieke uitgaven in het volgende jaar worden daarop in mindering gebracht.
- Het saldo van incidentele inkomsten/uitgaven wordt in de begroting al onttrokken uit de Algemene Reserve. Hierdoor hebben deze incidentele uitgaven/inkomsten

geen invloed op het structurele begrotingssaldo dat wij presenteren. Deze incidentele inkomsten/uitgaven moeten voldoen aan de richtlijnen van de provincie voordat zij daaronder geschaard mogen worden. Als er in de loop van het jaar nieuwe incidentele uitgaven/inkomsten zijn, bijvoorbeeld in de financiële afwijkingenrapportages, dan worden die ook uit de Algemene Reserve gedekt (begrotingswijziging).

- In het verleden zijn uit de Algemene Reserve nieuwe bestemmingsreserves ingesteld waaruit de jaarlijkse kapitaallasten van investeringen worden gedekt (balanssturing). Deze reserves zijn op de balans onder de bestemmingsreserves opgenomen (reserves voor dekking kapitaaluitgaven, DKU's) en lopen jaarlijks af overeenkomstig de boekwaarde van die investeringen.

4. Relatie algemene reserve vrij besteedbaar met algemene reserve grondbedrijf

Beide reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit en zijn vrij besteedbaar. De algemene reserve grondbedrijf werkt als buffer tussen de grondexploitaties en de algemene reserve vrij besteedbaar.

In de herijking reserves en voorzieningen als onderdeel van de bestuursrapportage 2022, is opgenomen dat de minimale omvang van de algemene reserve van het grondbedrijf € 10 mln. bedraagt.

Door de verschillende ontwikkelingen waaronder de zeer hoge inflatie en een aanslag van de vennootschapsbelasting in 2022 is het saldo gedaald naar ongeveer € 5 mln. per 31 december 2023. De verwachting is naar aanleiding van de geactualiseerde grondexploitatie dat het reserve weer zal toenemen tot ca 7,8 miljoen euro in 2030. Dit betekent dat de komende jaren er geen winst naar de algemene reserve van de gemeente zal afvloeien.

5. Wat is weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

In een formule is dat als volgt zichtbaar:

Weerstandscapaciteit

Risico's = weerstandsratio

De weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Algemene reserve vrij besteedbaar** (zie onderdeel 1 van deze notitie)
- **Algemene reserve grondbedrijf** (zie onderdeel 4 van deze notitie)
- **Stille reserves:** Dit zijn onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is.
- **Post onvoorzien:** Op basis van de BBV en het Gemeentelijk Toezichtskader van de provincie, is het verplicht om een redelijk bedrag voor onvoorzien op te nemen. Dit past niet binnen het financieel beleid van de gemeente Maashorst. Wij ramen namelijk alle inkomsten en uitgaven. Daarom hebben wij ervoor gekozen om een minimaal bedrag van

€ 45.000 hiervoor op te nemen. Dat is ook de reden dat dit bedrag meegenomen wordt in de weerstandscapaciteit.

- **Onbenutte belastingcapaciteit:** De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

Bij het opstellen van de kadernota bedroeg de weerstandscapaciteit € 81,5 mln. De risico's bedroegen € 14,2 mln. waardoor de weerstandsratio 5,62. Zie [kadernota 2024](#).

In het accountantsverslag heeft de accountant geconcludeerd dat de integrale risicobenadering en de financiële vertaling daarvan van de gemeente Maashorst adequaat is.